

Izdati svake sedmice u
trst.

Doprati se nevezavši akce za
rečnik.

Nebijegovali Estevi se nazivaju.
Predplatiti s postizom stvari
forti za sejake 200 i za godinu
raspoljivo za 200 i 1 za pol
godine. Izvaz carevina više poštani.

Na male jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija izdati
se u Via Farante br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Sigurni radni mali stvari, a naša loga sve pokrati. Nas. god.

Sjetite se
Družbe sv. Cirila i Metoda

Pomoć Primorju.

Govor zastupnika prof. Vjekoslava Špindlera
izrečen u sjednici carevinskoga vijeća dne
6. oktobra 1897.

Govornik započeo je hrvatski i za-
tim nastavio njemački.
Visoko vijeće i. Dne 24. pr. m. stavio
sam sa drugovi, prešni predlog. Iсти se
činio na nevoju u Istri. Istra je, kako
je poznato, jedna između najsiromašnijih,
ako ne najsiromašnija pokrajina monarhije.
Toku pripomogao takodjer razni prirodni
dogodaji. Prijasnjiji stoljeću vladale su
tamo različite bolesti, dapače i lučka, tako
da bijaše putovanje skoro uništeno, te da
nisi došli novi naseljenici, i to pozvani
od tadašnjih vlasta, tada se nebi moglo
u občini niti govoriti o poljodjeljstvu. U
njem stoljeću, i to polovicom istoga, na-
pao je trsje pepeo (oidium) — grozje je
tako glavni proizvod Istre, te je unatoč
skoro posve taj proizvod. Pronašao se je
sredstvo proti toj bolesti. Narod se je pone-
što osvistio, te se je ponešto i dobrotstvje
podiglo. Nau tada se nadiole druge bolesti
na trje, kano trsni ušenac (philoxera) na
vile strana polnotoka, kano i na kvarner-
skih otoci, koji pripadaju pokrajini. Za-
tim se pojavila i parnospora, i to po čitavoj
zemlji. Pronašao se je sredstvo i proti njoj,
no to sredstvo nije se moglo zadnjih dva
godina skoro ni upotrebiti, i to s razloga
jer je upravo u vrijeme cvatnje u proljeće,
kad no se je imalo škropiti, veoma daž-
dilo, tako da škropljene nije mnogo konisti-
stilo, dotične nebi bile mogli koristiti.
Tako bijaše i ove godine. Zatim je za-
vladala mjeseca jula, agusta sve do 10.
septembra trajna suša, te neimamošno dva,
akor dva i pol mjeseca nikakve kiše.

PODLISTAK.

Istarski razgovori.

Preporučeni na razmišljanje svim Istranom,
a ponajprije prodancem i njihovim dru-
govom.

Mate: Po kriz Boga, to moraju onda
biti najluji ljudi, ca se moru samo i
zamisliti!

Ivo: Pak najluji ljudi na svetu i jesu
izdajice. Ili zar nije najluji onakav
čovjek, koji zatajiva svoju domovinu,
sviju zemlju, u kojoj je svjetlo Božje
za prvi put ugledao? I Zar nije naj-
luji čovjek na svetu, koji ne pripo-
znata svoga sladkoga materinskega
jezika, već se drugim služi? I Nije li
najluji čovjek onaj, koji radi proti
svomu vlastitom narodu, te koji ga
izdaje svomu neprijatelju? I Zar nije
najluji čovjek, koji zatajiva svoju rod-
jenu majku, s nogama gazi mleko,
kojim ga je u mlađe dane dajila? I
Nije li onaj najluji, koji za sakri
brnjaka prodaje syle, poštenje, svog
zram, svu narodnost, svoju majku,
sviju rodinu i napokon cijeli svijet
domovinu?

Mate: Gospodine, hujsga se, čovjeka, gdje
tega ne more, na mnoj dušu, pomisli-
te.

Ivo: Pak što, mislite, kako dođu ljudi
do ovakove pokušavosti? Evo ovako:
U mladosti nisu roditelji, dosta, na
njih pažili. Već onda su se pokazivali

Ova suša uništila je opet ostalu ljetinu,
Dne 12. septembra počela je kiša ali s
njom iđući i tuča u raznih krajevih, do-
đena je kiša sama, odvise tračala. Tuča je
uništila u občinama Dolina, Buzet, Motovun,
Pazin, Kastav, kano u okolicu Trsta po-
javica dapače i dvije tredine preostalog
grozja. Poslijedica dugotrajne kiše, koja
je trajala oko deset dana, bijaše ta, da
je grozje gnijilo. Ovi dogodjaji prirode
jesu takvi, da nas dolje čeka upravo
gladna godina.

Tamo je neobuhodno potrebita državna
pomoć, a tu se može pružiti na različne
načine. Prvo podporom za dobavu hrane
i spremanja, onim, koji nisu sposobni, za
radnju, napose onim, državnim, koje ne-
imaju nijednoga člana sposobnoga za rad-
nju. Inace moralо bi se pružiti drugim
podporom, napose za provodbu raznih rad-
nja. Koje bi radnje bile potrebite i koristne,
i da neimaju slabe ljetine, o tome sam
kad različitim prigoda govorio, osobito kod
razprave o proračunu ministarstva unut-
arnjih posala god. 1895. i 1896., kadno, bili
jih približavaju i nekoje rezolucije i pred-
lozi od proračunskoga odbora, i od viso-
koga vijeća, tako da bi bila jedino dužnost
vlade te pradloge provesti. Tako bijaše
god. 1895. stavljeni i od vjeća prihvaćeni
predlozi za podizanje gospodarskih pro-
bitaka Istre, god. 1896. dvije rezolucije
o cestovnim gradnjama. O potrebi cesta
— i, vodogradnja i o pomjanku vode
govorio sam dne 18. decembra 1896. On
dje mogu vladini činovnici nadstosta gra-
dive i zaprakta na način, kako bi se po-
činjstvu pomoglo.

Stiglo je i mnogo molba od raznih
občina, tako od občine Kastav za pre-
gradnju nekajih vodnjaka. Dotičnim činov-
nikom nije valjda lazno na to misliti, oti
imaju po svoj prilici drugoga posla. Molba
bijas je naime predložena već prije osam
ili deset mjeseci, nu do sada nije se nista
udario. Ovdje mi je otvoreno priznati, da
je isti zemaljski odbor Istra, bar u ovom
slučaju, mnogo povoljnije za občinu postu-
pao, nego li činovnički visoke vlade. On je
obecao već prije osam ili deset mjeseci
900 for. za dva vodnjaka, dočim šute do
sada vladini činovnici i tako nemožu ob-
čina svojom radnjom napred. Ista občina
Kastav upravila je nadalje molbu na dr-

zavne oblasti radi popravka i gradnje više
cesta u občini, ali do sada žalboze uzalud.
Ovakvih molbi podnesele su i občine
Jelšane, Podgrad i porezma občina Jelovice
mještanskih občina. Materija, te mi je ovde
spomenuti, da je u proračunu za god. 1898.
baš za tu cestu iz Jelovica u i odgorje
uvrštena, jedna svota, te da će se u ob-
čini Jelšane jedan komad ceste popraviti.

Nove molbe podnoseće u najnovije
doba, nakon mnogo žalostnih dogodjaja,
koliko mi je poznato, občine Pazin, Buzet
i Žminj. U molbi občine Buzet, upravljivo-
jui visokomu c. kr. ministarstvu unut-
arnjih posala stoji, da tomu nije bilo tako
slabe godine, kad što je ova, od godine
1888. Jednom peronosporu, drugi put sna-
treći put poplava, četvrti put tuča. Proble-
me godine uništila je tuča jedan dio občine,
a ove godine dne 12. septembra u drugom
dielu občine; ova občina moli za podporu
osobito za gradnju i pregradnju cesta, a
koliko je potrebila gradnja i pregradnja
cesta upravo u toj občini, to može znati
osnji, koji bijaše samo jednom u toj ob-
čini. Na sjeveru, na krasu i u južnom
dielu ove občine jest skoro nobe ne-
moguće voziti se i u veda vješta. — U
molbi občine Pazin stoji, da je peronospora
i tuča grozje skoro uništila jedan dio občine,
a ostali nasadi od suše silno stradali.
Narod je taj ved od prije težko zadužen, te
mu vjerovnici posuđuju novac samo uz
velje uvjetne. Oni žele radnje u svojoj
občini. Oni bi rado obdjelali svoja polje
a s druge strane žele stogod kod cesta i
drugih radnja zaslužiti. Radi toga mole,
da njim se pruži podpora za cestogradnju
i jeftinu zajmu i konačno, da se kod utje-
rivanja poreza blago postupa.

Meni pišu nadalje baš iz občine Pa-
zin, da se boje gladne godine i da nisu
imali tamo tako slabe ljetine od g. 1879.
kao što je ova.

Jednaka molba stigla je, kako mi se
javlja, ministarstvu unutarnjih posala, iz
občine Žminj, u kojoj su ocrtau tamnošni
zalostni odnosiši i kojom mole podršku za
potrebite i koristne cestogradnje.

Takođe odnosnje nalazimo, gospodo
moja, ne samo u spomenutim, nego skoro
u svih občinah Istre, napose u seoskim ob-
činama vrada velika nevolja.

Jedne ogovaraju, druge kleveću, na
jedne lažu, o drugima izmisljavaju sva-
kakove stvari.

Djelavim im ne da mira, nego svad-
jaju i brata s bratom, otca sa sinom,
kter se majkom, mužu sa ženom. Ne-
smaju sami mira, pak nedaju ni dru-
gim, da ga uživaju.

Kad vide, da pak vjeruju u sve-
mogućega Boga, i da mu se molj, oni
gleđaju, da mu tu vjeru u Svetišnjega
oduzmu. Najprije mu crne svećenicki
stališi i svako zlo proti njemu govor i
pišu. Oni hoće, da ljudem učaju vjeru
u svećenika, namjestnika i službenika
božjeg na zemlji, pak ako bi im to
poslo za rukom, znaju, da imaju ljudi
u svojih mrežam.

Mate: Već po temu se more videt, da
delju jako krivo, kad govore proti
svećenikom. A ki te određiš od two
jeb silnog grebi, ske no svećenik?!

Ki: Ti dava na blagovanje samo tielo
Gospodinu našegu Isusu Krstu? Ki
ti dava na čas smrti posljuđuje sv-

oju, ki te onda tješi i pripravlja na
račun Бога, ske no opet svećenik?

Svećenik opominje uvek pobužni
ruk na svets i bogoljubno živjenje.
Kako mu put, kako da dođe do kral-
jevstva nehekega, a ki proti takvo-
m svećeniku dela, za tegu moremo
bit, sigurni, da pravu, no deli.

Ivo: Tako je, Mate, moji dragi, i nikako
drugadije! Takovi ljudi i varaju onda,
ako samo mogu, a taz njim je jedino

Keš što je spomenuto, moglo bi se
ovdje pružiti pomoć prvo podporom za
dobavu hrane i sjemenja, drugo podporom
za provedbu raznih radnja, osim spome-
nutih, i onih za izsušenje močvara, treće
bez kamatnim zajmovi, kada se događa
u drugih pokrajina; koje dobija zajmove
iz platne kroz više godine, i konačno je-
tinim zajmovi:

Narod mora plaćati 20 do 30 godina
stare dugove, a sada bi morao praviti nove
dugove, i to kod (Uzlik: talijanskih lib-
vara!), recimo kod libvara, jer imade na
žalost i drugih libvara.

Narodu moglo bi se nadalje pomoci
i pravednim i blagim utjerenjem poreza.
Opetnjom, gospodo moja, pravednim utje-
rjenjem, jer se kod nas u Istri često do-
gadja, da se utjerenje poreza provaja
polag političkih obzira. (Čujte!) Moglo
bi mi se takodjer, pomoci obustavljenjem
zakona o školskih takšah.

Ova zakonska osnova bijaše stvo-
rena uzprkos protim slavenih zastup-
nika u zemaljskom saboru, koji poznaju
odnosnje seoskog pučanstva, uzprkos mol-
bam slavenih občina upravljenim mini-
starstvom nauke proti toj zakonskoj osnovi
i akptom je dvojica slavenih zastup-
nika iz Istre ovde u vjeću, bila kod njegove
preuzvišenosti uslišani. (Čujte!)

Zakonska osnova o školskih takšah
bijaje u obče zlo, a provedba odnosnoga
zakona u ovoj godini bila bi upravo zlo-
čin. (Odobravanje.)

Odakle da uzme otac 6, 12, 18, 24 i
30 kruna — imade otaca takodjer, koji
šalju do petro djece u školu — ako ne
imaju za sol, kruh i polentu i za najnedo-
stavnija odjela djeci dostatnog novca? (Čujte!) Preporuči pregovor preuzvi-
šnosti gospodinu ministru unutarnjih posala,
da bi se zauzeo zato, da se za neko vrie-
me provedbu tog zakona obustavi (Posve
pravilo); jer to bi bilo takodjer jedno
sredstvo za ublaženje nevolje u Istri.
(Posve pravo!).

Neki mi bude dozvoljeno ovđe jošte
spomenuti, da se je priznalo dak sa mini-
starske klape, da su južne pokrajine, na-

oruže, kim se sinže. Njim nije ni
tudja obitelj sveta, već ju skriva-
samo, ako mogu. Takovi ljudi znaju
i milo govorit, obecavat mnogo toga,
samo da ljudi nepeču na tanak led,
od svojih pak obecanja nikad ništa
ne izvrše.

Takovi se ljudi ponude u sljede-
njeprijateljima svoga roda. Kako je
Juda za 30 srebrnjaka izdo našega
Spasitelja, tako i ovi izdaju za novac
i Boga, i vjeru, i narod, i domovinu, i
jezik, bilo to ilijum nepristje u svome.

Takove stvorove ne može čovjek
da ne prezire, i da im ne bjezi s
puta. Ljudi se takvih stvorova moraju
plašiti i bojat kao kakovih strašila.
Prokljetstvo je na njima, jer smrću
i bune puk, a sveto pismo kaže: „Jao
si ga onomu, od koga promizasi sa-
blazan. Bolje bi bio, da si objesi
milinsko kolo o vrat i da se sumovrati
u moraku debinu“.

Nisu sami takvi stvorovi prokleti
od sada živuđih, nego idaleko po-
tomstvo prokljenje nezreće stvorove.
Ne veli za badava naša pjesma: „Bio
proklet izdajica svake domovine!“

Jest, on je proklet, zavida pro-
kletstvo ne skine s njega
nikoliko. Kako je pak prisjepro-
šeno najvećim loševu i hajduku,
kao naš naš pjesnik s ovim rečimi:
„Prošeno je izdajica svake domovine;
ubojici, oprobreni svima; zvola, banno
je izdajici!“ (Josi će toga biti)

pose Dalmaciji i Istru, bile od svih vlasta zanemorane, da bi se imalo za te pokrajine koješta učiniti.

Sa ministarske klupe bilo je takodjer priznato, da je vinska klausula u trgovackom ugovoru sa Italijom ovim pokrajinama mnogo šteće nasmeli, da bi bila daleko vlast, koja je enaj ugovor sklopila, dužna otnositi škodu nadoknaditi.

Poznato je, da su ustanove o morskom ribolovu povoljnije za tujdjince nego li za domaće (Odobravanje), i da se te ustanove čak na teret domaćih ribara pravida.

O tomu mogli bi mnogo pripovedjati ribari iz mošćenice Drage te iz ostalih mjesti istarske obale.

Oni se tuže dotičnim činovnikom oblasti, ali čini se, da su oni taj sami zato, da zastupaju probitke tujdjincima.

Dogadja se takodjer, da se kod mno- gih radnja u Trstu i Istri prije upotrebi tujdjince, nego li domaća. Već bi ipak jednom morata prestati ta ljubav do tujdjinaca.

Prva dužnost vlastih jest, da se bri- nu za domaće, pa ako već imaju neku ljubav za tujdjince, neka čine za iste nje- što, pošto bijaju domaći udovojeni.

Što se tiče vladine osnovne o nevolji bilo još nješto malo k istoj opaziti.

Ovdje je predviđeno u svemu 8.000.000 forinti. Istra ima pravo samo na jedan dio od 300.000 forinti, koji su predviđeni u § 3., i možda na jedan dio od 225.000 forinti, koji su predviđeni u § 5.

Ja saglasim sa svom gospodom, koja se ovdje u viču o tome govorila i ka- rala, da je ova avota premala i moram dodati, da bi ono 300.000 for. jedva Istri dostatno bilo.

Nebi bilo mnogo, ako se napose u obzir uzme, da su vlaste tu pokrajnu za- nemarile, da bilo je vinskom klausulom oštećena; to ne bi bilo jedan forint na sta- novnika.

Ja sam pročitao takodjer finansijski zakon za godinu 1898.; to sam naša, da se je radnja, koje se je ovdje u viču za- garvalo i zahtjevalo, vrlo malo u obzir uzelo.

Nješto je da je uvrstilo za cestogradnju, i to u jednom kotaru, najveće Vojisko; no o vodogradnji, o izsušenju močvara, o brigi za potrebu vode itd. nisam u finan- cijskom zakonu ništa opazio.

Hoda da svršim. Neću, da ikoga u- vredim, ali ja mislim, da se u mnogo slu- čajeva u sjevernih pokrajinah radi o tomu postoeću dobrostane uzdržati, dočim se radi dolje kod nas o tom, da ved prije postoeću nevolju ne bude veća, da narod od gladi ne izumre.

Ovimi rječmi preporučam moj i mojih drugih prešni predlog (Odobravanje od strane istraživačnika; govorniku čestitaju).

Novi zakon o postupku na sudu.

Našim će čitaocem biti znano, da s novom godinom stupa u krijept novi gra- dianski postupnik, koji je u mnogo čem bolji od staroga, premda nije ni sam sa- vršen. Hrvatski kmeti po Istri znaju koliko su vremena trajale i koliko novca sto- jale pravde, što su ih čestokrat bez po- trebe vodili jedan proti drugomu. Ima- kotara u Istri, kao što su npr. porečki, vodnjanski, pazinski, motovunski i drugi, gdje se dogodilo, da pravda nije svršila ni u dva pokolenja. Uvijek "prolonge" (od- gode) po opet "skriture", odvjetnikovo od- ricanje punomoci i slične stvari nisu dale nikad, da pravda dodje kraju. Pa da bi zašto? Za jedan kržljavi briest na "kon- finu", za bezkoristno pravo pobiranja div- lju krušku na tujdjem stablu, za kakav nedobran put, često se može reći samo za "despet" (inad).

Krvnija toga zatezanja po starom za- konu pada bez dvojbe u prvom redu na odvjetnike a tek u drugom na sude, jer u istinu samovolja prvi nije imala gra- nica. Sada po novom zakonu, ako ga sudci budu znali rukovoditi načinom energijom i na občinitim korist, neće više toga biti. U dva ročista može biti svršena skoro svaka pravda, a računajući saslušanje svje- doka, ništavnice, uteke, prizive i previde, nijedne nebi smjela trajati više od godine dana. Kako novi zakon ustupa sudske ne- veću oblast, po tom je jasno, da će krivina zatezanja, ako ga bude, padati u prvom redu na sude...

Cijela,agonetika leži dakle u tom, -hode sudci, osobito u nas, pojmljivi va- nesti avoga položaja i upotrebiti na sve- obču dobro oblast, koju im daje u prav- danju novi zakon. To će pokazati budu- nost, ali jedno moramo ved sada iztaknuti, a to se tiče jezika.

Novi zakon nesadržaje nikakve usta- novu u pogledu jezika, u kojem će se imati voditi razprave i pisati zapisnik, s mini- stru pravosuđa zapitan u carevinskom vjeću izjavio je, da što se jeziku tiče, ostaju u vrednosti ustanove staroga zakona. Za- nas će to, reci, da nam je slobodno pod- nesti svaki naš zahtjev na sud u kratekom jeziku, i kad to stinjimo, tad je sudac ob- vezan, da u tom jeziku vodi razpravu i diži zapisnik: ako toga neću, on, radi proti zakonu, da ova naši ljudi žute na- to, onda odobravaju njegov postupak.

U obče naši ljudi po Istri su vrlo ne- marni u pitanju jezika: oni će podpisati protokol, makar bio kinezki pisan. Je- zikovo pitanje će biti za nas ricken, kad sv. svagdje, u svakoj prilici i pred svakom oblasti, budemo zahtjevali, da se s nama go- vori i piše u našem jeziku: dok toga ne- budemo učinili, dok budemo mislili, da s gospodom od oblasti valja govoriti italijanski, dok budemo primati bez prigovora talijanske pozivnice, platežne naloge, ope- norene, porezne knjižice, sudbene odluke itd. dok se budemo pokoravali talijancarenju sudaca, da tada neimamo pravo tužiti se na nezakonit postupak s nama.

Toj uverljivosti puka krija je stara nepravda, što nam se od davno čini, ali nemalo su tomu kriji i oni malobrojni sudci našega naroda, koji u strahu nezna se pred klim, zanemaruju narodni jezik pred sudom i nezacrvenju od srami, kad s našimi ljudi razpravljaju talijanski. Oni znaju zakon, oni znaju, da su slobodni, oni znaju što je dužnost, — ali na sudu neće im se nego talijanski, dočim će medju prijatelji, u kavani na kojem sastanku, u čitaočima i drugdje pokazati, da su naj- veći rodoljubi.

U tom pogledu inteligencija hrvatska, gdje je ima, mora biti nepopustiva, a seljaci se moraju podučiti, da zahtjevalju na sudu, neka se razpravlja u njihovom jeziku.

Netreba se varati: stara načelo, da je čovjek sam kovač svoje sreće vred i danas, pa ako ne prigovaramo u svakoj prilici nepravdom, što nam se čine u pogledu jezika, tad smo i sami sukrivci tih ne- pravda.

Na noge dakle, braćo po Istri; budimo sami ljudi, ako ćemo, da nas i drugi drže za ljudi; ako li pak nećemo, tad se ne mojmo tužiti, što nam kažu, da smo ščavi.

Novi gradjanski postupnik ima jednu ustanovu važnu osobito za trgovce. Po starom zakonu bila je ustanovljena nadle- žnost suda, ako je u fakturi ili drugom pismu bila zabilježena klausula: "plativo u.....". Po novom zakonu to nije dosta, uz "plativo" treba nadodati na fakturi "utuživo"; tek onda će biti ustanovljena nadležnost suda u mjestu u kojem se zeli.

Ante Turak.

Naša velika nevolja sastoji i u tom, što nam naši ljudi u svih strukah jav- noži življenu, i što nam mnogo od onih, što jih je, prerano grabi neusmiljena smrt. Ovo poslije valja osobito za Liburniju i obče, osobito pako za Kastavčinu. Njegda- ni nije tomu davno, imala je ova nesamo za se dovoljno svećenika, nego iz nje jih bilo je namještene po drugih mjestih Istre, od skrajnog istoka do skrajnega zapada. Bar naši postariji se sjećaju, da bijase počojni "Vječni Vlah" prostora najpre u Pazinu pak u Kopru te župnikom-dekanom u Kastvu; njegov brat "Eugenij Vlah" kanoničkom, a Šreco Škidi kanonikom-župnikom u Piranu; Ivan Dukić župnikom-dekanom u Buzetu, pak nadopnom u Novigradu (Cittanova) te kanonikom u Trstu; Josip Dukić župnikom u Sv. Petru u Šumi; Vjekoslav Kranjec župnikom na Voleskom; Viktor Bacić župnikom-dekanom u Oprtlju pak župnikom na Veprincu; Anton Jadić bivši župnik u Sandriji; Matija Dubrovčić župnikom u Trstu. Nego ti svih jesu i bili sad već prošli ona doba, koju već po prirodi ljudi nepreručaju, jer nijedno ne može da njima kličemo drugačije. Vječni Vam uspomena, Bog Vas pomiluj! Al što da rečemo o onih mnogim, koji po prirodnim zakonima nisu još mogli seiti se na drugi svjet, koji su po njih mogli još danas živiti? Niemožemo govoriti, su- ronimo, da se sjećaju one častne države, kojih bijase po starosti na čelu Matije Jugo, najposlijje župnikom u Materadi, a od koje danas neima među nama već nijednoga, do presvjetlega našega biskupa Andrije Marije Štrka, koga Bog tješi i krepi i još dugo zdrava i krepka uzdrži. Suza ronimo nad prernim grobovima spo-

menutoga Matije Juge; proslavljenih bliza- naca Matije i Ivana Baštjanja bivših vje- nčitelja u Trstu, prvozga pjesnika i politi- cara, drugoga slikara; slavjenoga Antuna Spinčića, bivšega župnika-dekanu u Umagu, zatim župnika u Mošćenicama, te župnika-dekanu u Kastvu; svuda obilježljivoga Vinka Dubrovčića, bivšega kapelana u Šo- vinićima, Mošćenicama, na Žvonećoj te u Sv. Mateju. Suze ronimo ed prekjucer nad na- novijim grobom te častne države, nad vrijeđnim i vjerljivim svihinjom drugom Antonom Turkom: a pri tom se ako je moguće još boljim srećem spomeni onih, koji su na- priljčno mlađi od prvih već davnog zapa- stil: Josipa Dukića bivšega kapelana u Opatiji, Ernesta Šehovića nezaboravnoga ravnatelja škole u Kastvu, Aleksandra Zamšića bivšega župnika u Boljumu, i Roberta Je- Šušića, bivšega kapelana u Kastvu.

Ante Turak radio se je dne 13. maja 1850. u području kapelanie Sv. Matejake u občini kastavskoj. Gimnaziju je učio na Rieci i u Senju, filozofiju i bogoslovje u Gorici. Za svećenika bijaše redov dne 22. aprila 1856. Njegova prva služba bila je u našoj čvrstoj tvrdjavi Lindaru, druga u njegovoj učionici u Šibeniku, a treća u Šibeniku, gdje još nabi bilo smjeo hoditi. Legao je, legao za posljednji put, dva dana prije svoje smrti. Nedjelje dne 17. u večer izpovjedio se je i pricatio; ponedjeljak dne 18., na dan Sv. Luke, upravo o podne izdahnio u svoju čestitu dušu. Nekoliko minutaiza podneva oglašili su zvanični žalostnu vies po Kastavčini; a sator za tim ju je brzojav i pošta oglašila i dala, prijateljem i znancem.

Pogreb bio je jučer. O njem dragi put.

Među tim pridružujemo se mnogim znancem i prijateljem pokojnikovim, kličući:

Pokoj duši i slavna uspomena dćinom Antunu Turaku!

Razgovor

medju lošinjskim Hrvatom i čuškim po- prilom.

Lošinjan: Čuješ prodanče čuški, nije te sram, da te zova poprdo?

Čuk: Aj je, za pravo ti rec, sram je sram, kad čujemo, da nam rekli po- prili.

Lošinjan: Če će rec, da Vas toliko mud- ta beseda?

Čuk: Ač nam pride na misel, da u Ameriki nijedna način ne more trpit tih po- prili, ni Amerikanci, ni Dalmatinci, ni Hrvati, ni Bošnici, i za pravo reci mi ni Čuščaci, i nam su omazani.

Lošinjan: Boh te blagoslovio brate, kad pridete doma postanete protivnici na- še domovine, i našgori poprili.

Čuk: Nebitno bili takovi, ma nas nagova- raju spena doma pridemo.

Lošinjan: Ma opet ti govorio, da si čuk, i da ste sliji, i bez pameti; reci mi malo, ki Vas nagovara?

Čuk: Najviše on Vlah, ki sila od Jahka žive kako jedan štor, a na nanka Gibl- terna pasal, ma drugi put du Van po- vit još čegod od njega.

Lošinjan: Ma če je samo vlah, ki Vas na- to nagovara?

Čuk: Aj ni same on, i neki Nerezinac, ki je k nam prisal prez barge, i još jedan treti, ki je od Afrike da ut- kal, sč da je nič popal onim črnim afrikancim i još danas ga išču. Znami još čegod lipoga, ma da drugi put.

Lošinjan: Ce će rec, da Vlah ne nagovara Markantonija, Jakina, Kružića, Fabića, ki je doma prisal, i Tomaša Sarida, i toliki drugi, i sv. Brakovi?

Čuk: Ej moj dragi ono, su rabe madre, ke se neputne loviti u vlašku mrižu, oni znaju, da ona beseda Istrijani, je sliparija.

(Drugi put dalje.)

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Franina i Jurina

Jur. Ke nova Franina, na Voleskom?

Fr. Na Voleskom ti je ta nova, da je Mazzapadre postal journalista i da je ne- kada pisal va matju.

Jur. Viš vraka, ke progrešo!

Fr. A ja, je hodil dva meseca u Burat- nom k „duktoru fritala“ za ikola,

pak sada već va njegov foj piše.

se more reći, da par par i va crkve
najde.

Fr. Va mađoj da se tuži merčin, da smo
mu krivi, da mu je slo pod babanj.
Jur. Beše mu nastat svoji posli a neprat
se na tui.

Fr. Njegov dheretnik i prijatelj Izdužiš da
je Bože dehrega srca.
Jur. More bi, zač je zvoju ženu stira,
tiju zel a ono piće pul Turak poginut
če mu ed gladi.

Fr. Matij's Kajfini storil pod stare dni
muža.
Jur. Varamente onakega ni pod zvonom
Sv. Jeleni.

Fr. Ma ča-biš rekul, da išče-voloski ma
čak rako gnato vax Pazina?
Jur. Valjala kakova mačka?

Fr. Vero na 14 ovega mesece ja Šai naj
prvo va spicirjanju "našemu Fedetu",
pak va Čiborove butiq, pak Leanderu,
Macardu in nazada k slatoru.

Jur. Ča su to morda Slovinci?
Fr. Su, su, kakova je mačka zmisiel.

Različite vesti.

Našim dužnikom!

Upozorujemo ovim sve naša stare
dužnike, da smo jih izruđili odvjet
niku, koji će jih prisiliti milom ili si
lom, da učine svoju dužnost naprav
našoj upravi. Stari i tvrdokerni dužnici
imati će tako od sada posla sa odvjet
nikom dok neurede svoje račune. Mnogi
su već dobili pozive i opomene, da
poravnaju svoje račune, a tko to ne
učini u najkraciem roku, imati će posla
sa sudom, koji će ga prisiliti, da na
miri dug našoj upravi i da plati sud
bene troškove. Tko želi dakle izbjegi
svišnji trošku i sramoti, neka nam
pošalje odmah na poziv g. odvjetnika
dužnu svotu za predplatu, oglase itd.

Dužek Njeg. c. k. Visosti nadvojvode
Rajnera na Livađah (občina Oprtalj). Od
tamo piši osm, da je prošlih dana imao
oneda p oči nadvojvoda Rajner u vojn
kom poslu. Visoki putnik prošao je preko
Oprtala put Motovunu. Kad su načeli
občinari na Livađah i sa susjedima Brda
za to doznali, pribedili su na brzu ruku
na Livađu slavoluk, okitiv ga zelenilom
zastavama, svakojakim crtejtem i slikama
Njih. Veličanstva. Prolazeći tuda nadvoj
voda bijaše veoma ugodno iznenadjen tim
priroština doduće ale iskremlim dočekom
i pozdravom našega dobroga puka. Uz
slavoluk sakupilo se do 200 osoba jednoga
i drugoga spola, koji su pozdravljali vi
sokoga putnika burnimi ažilj-klici sve do
njim je kočija izezla oku. Njeg. Visost
odzdravljala je pušku najprijezjuje po vo
ničku, a zatim mašuc blelim rubcem sve
do bijaše uzklike čuti. Kako čujemo pre
nadio istoga dana visoki putnik u Moto
vunu, u kuci vrieduoga odvjetnika gosp.
Dra Sutara.

Sprovod Antuna Turka. Natnadno do
značajmo: Sprovod bio je upravo veličanstven
Vidio ga je preč. V. Zameti, koj je i krasno
slovo izrekao. Veliku misa misio je preč
kanouk stolnoga kaptola Petar Flego.

Tihih misa čitalo se je za obradu 10.
Sprovadilo ga je u sve preko 30 svećenika i 2 č. op. kanonika iz Rieke. Medju sve
čenici i zast naroda Vjek, Spinčić. Kod
sprovoda bijaše činovnika c. k. oblasti iz
Voloskoga; obč. glavar sa save. nici i za
stupnici; gg. učitelji i učiteljice svih škola
kao i učenici i učenice Pobožnoga i tu
gugnječa puka iz ciele kastavčina mno
žina; a bio jih iz Vol. Opattije uz načel
nika i razne savjetnike, nadalje iz Veprinca
i drugih. Iz Oprtalja svak pokojniku.

Slava Veloselcem! Bez vike i buke
pripravljali se naši dženi Veloselci k pred
stojećim izborom, da već jednom odprave
sa občinsku pridočila ili domaćih od
padnika. Jošte u zadnjem broju pisali smo,
da su izborna lista izložene, te smo pre
poručili tamošnjim prijateljem, da se daju
na djelo. Naša pobuda bijaše ovaj put an
višna, jer su Veloselci učinili domoljubac
dužnost iz vlastitog nagona, iz vlastite
inicijative. Dok smo mi pisali, da su liste
izložene, već bijaju izbori urećeni i to za
treće tjelo dne 15. t. m., za drugo dne
16. prije podne a za prvo istog dana po
nije podne. U trećem tjelu pobijedile su
45 proti 5 glasova, u drugom ogrom
nom većinom, jer su protivnici dobili opet
bitkom povoljiti, pa još su im "dobri"
gradjanzi zabranili bili kamenje kopati
samo pet glasova. U prvom tjelu bijaše
"kavi Sv. Jurja u Buzetu. Nije bilo druge
zastoke borba, ali nam uspjeh nije jošte

poznat, jer dok nam je prijatelj pisao
je tražao jošte izbor u prvom tjelu. Kakav
mu drago bio uspjeli I tješi, Istarsko-hr
vatska stranka imati u novom zastupstvu
hara djebla, a to je većina, što određuje.

I ovaj put odlukovale se u izbornoj
borbi dični naši Velešlani sa svojom ve
vrednim pastirom, koji je došao na dan
izbora u Veloselci sa svojom četom ne
mareću sa trud i neplaćeć se veoma neu
godna vremena.

Ovdješ Žđordje pisalo je prošloga
dana, da treba uvesti u Veloselci tal
janske propovedi, a naši pak odgovorio je
njemu i, avim istarskim talijanom, da
on neće ni talljanom propovedi ni talij
anskog zastupstva. Evala mu!

Zivili naši dženi občinari Veloselci

Slave njima i njihovim privakom!

Iz Buzeta nam javlja: Naše občinsko
glavarstvo je raspisalo nove obveznike iz
bore, jer je danasnjemu zastupstvu isteklo
trogođiste na 1. septembra tek. god. Kako
vidite, kod nas se i u tom vrši točno za
kor i na zateze se sa izbori za mjesec
i za godine, kako se to kod naših pri
jatelja Talijana često događa. Izbori će
trajati od 25 do 30. Prva tri dana će bi
ratri treće tjele, druga dva drugo, a zadnji
dan prvo. Bi reč, da se naši tobobi Tal
ijani neće ni upustiti u borbu, jer se još
sjedaju poraza, što su ga pred tri godine
pretrpili, premda su još onda prilike za
njih bile bolje nego li su današ. Ipak se
naši ljudi ne smiju i neće na to zanataši,
ved moraju i hoće pritedi k izborom onako,
kako i do sada.

Ovih dana ne ostavlja naš vredni
kapelan g. Zorko Klum. U ovih svih go
dinih, što je među nama priznato, zna
si je svojim uzornim ponajzanim, svojim
zarkim rodoljubjem, svojim značajem i
svojim zanimanjem za sve, što se puka
tice, stedi sveobčinljiv, te je žalost abrog
njegova odlazka sveobčina. Čestitamo Hr
ščel, koja ga prima i tješimo se nadom,
da će njegovi nasljednici gg. Skolsky i
Čerčev pod njegovim stopatim!

Občinski izbori u Miljih. Kako nam
prijatelji javlja, urećeni su napokon i tam
občinski izbori. Izbornici III. tjele pozvani
su za dne 8, 9, i 10 budućeg mjeseca
novembra; II. i I. tjele birati će dne 11.
istoga mjeseca i to jedno (II.) do podne
a drugo (I.) poslijepodne.

Talijanska stranka podupirana od
koparske gospode radi javno i tajno kako
bi se i nadalje njezini pristase održali
na kormili občine. Ogromna vredna obči
naralj jest slovenskoga jezika i narodnosti.
Osim stanovnika u gradiću Milje, jest sve
sto je izvan grada našega jezika. Fra
ncestnost zahtjeva dakte, da zadobije i ta
vredna održujući glas u upravi one občine.
Naši pravci nedrige ruke prekrizene pak
se nadamo, da će njihovo rodoljubno na
stovanje urođiti dobrim plodom. Svaki
neki učini svoja učnost, pa sto nam
gotove pobjeđa. Dao Bog bilo tako!

Iz Oprtalja pišu nam 19. t. m. Naše
novozabrano zastupstvo sastalo se i treći
put ali manjine nepristupi k izboru na
čelnika i tako nije se moglo konstituirati.
Zato neznamo je suli bili ved globljeni za
stupnici manjine, keko to zakon zahtjeva.
Sada neprestoje vladi drugo nego poslati
amo poštengrafa komesara, da uvede ob
činsku upravu u pravu kolodinu, da raz
vidi stare račune, u občine da upiše svu
red.

Da znate kako su talijanasi naši ljudi
na občini podupirali, javljamo Vam, da je
jedan između naših najboljih posjednika
molio preko 5 mjeseca dozvolu za kr
marenje ali mu ju nehtijedeše dati, jer b
ili tim naskođili talijanaca. Nu naš
vjeck je to dozvoli ipak dobiti uzprkos
protimbi velike oprtaljske gospode.

Iz Buzetina pišu nam 20. t. m. Samo
malo prostora molim u dragoj, "Našoj Slogi".
Radi slabiti godina i nerodice vina u ne
kim selima, teško našim, ljudem na Bu
zeštini. Nas Tončić iz Stipreda čest uz
dahne: "Kamo su one bačve punе vina,
što smo je pred godinama imali". Nekoja
sela požadja redovito tuča svake godine,
a siromah kmet kuka i kuka. Ipak uz sv
u bledu nisu naši čestiti kmetovi malak
sali, već reč bi, da im da se vređa
bitva, a sreće sve to plemenitije. — Misili
samo da će naši "dobri" gradjani, kojim
smo vodovod načinili, malo bolji postati
ne u političkom mišljenju, jer nam toga
ne treba, al barem u krčaškom duhu,
kad al tamo oni sve divlji postaju. Naba
civaju se kamenjem iz busije noću i danju
na naš, baš kao banditi u Kalabriji. Naši
"proti" će nam brzo postaviti kamen na
višak, zvoniku, al se sroste neće modi s o
bitkom povaliti, pa još su im "dobri"
gradjani zabranili bili kamenje kopati
samo pet glasova. U prvom tjelu bijaše
"kavi Sv. Jurja u Buzetu. Nije bilo druge
zastoka borba, ali nam uspjeh nije jošte

nego podi tražiti drugi kamenolom, a od
kud smadi novaca za dovoz kamenja? Ta
lijani su se veselili da su Hrvatom "despet"
nacinili; a zvonika da neće moći ni do
polovice načiniti. Al su ostali osramoceni!
Naši ljudi s vama natjecaju se u toču da prvi
badava ići dovažati kamenje. To je ljevo,
tako valj!

Dругim za primjer zabilježite, ve
nečeni i ovo: Velevredna gospoja našega
načelnika veleči, da M. Trinajsta zakup
ila je od dobrih ljudi lispe svotu novaca
kojim je nabavila razne odjeće za si
mašnu dječju našu hrv. škole. Dolazila je
sama šivati svaki dan u drugu naše odav
le. Neka Bog plati njoj i drugim. Još Van
javljaju, da nam "odlazi obljubljeni kap
elan veleči, g. Klin u Hrušču. U svakom
kutu naše plovanje žali za njim mlado i
staro. Bio je predsjednik naše Čitaonice,
bar tamburaš i svagdje prvi, gdje je trebal
što plemenita za narod učiniti. Da se s
njim lepo oprostimo, sakupilo se naš dva
deset i pet na "Česmi" pod Buzetom kod
Slovena na maloj večeri na koju ga po
zvamo. Sabrala se i svotica za C. i M. I
ovim putem kličemo: Sretan put Otvorav
i Bog!

Iz Buzeta pišu nam 20. t. m. Dne
10. t. m. premijino je providjen sveto
tajstvo za umrlač Fran Francetić posjednik
na boljanskom polju u 77. godini dobe
svoga. Pokojnik bio je prav rođoljub, među
prvima u našoj stranki. On je bio više go
dina občinski zastupnik i član mjestognoga
školskoga vječeta; njegova je zasluga, da je
u Boljunu hrvatska škola. Naš Fran
bilježe triekas u jedi i u piću, radin i
bezobziv, da se je iz velikoga stro
masta svojim marom znao dovrinuti do
liopoga blagostanja. On je školao sina
svoga Ivana, koji je unio god. 1886. u
8. razredu na hrvatskoj gimnaziji na Rieci.
Sada imaju dva unuka u hrvatskoj gimnaziji
na Sušaku. Pridješ je ljepežima imanje za
svoga mladije i oporučio je zakladu za
jedan štendip način za siromašne načenike.
Do njegovi smrti bio je predsjednik gg. Skolsky i
Čerčev pod njegovim stopatim. On je
bio čovjek tih u govoru a pošten u djelovanju
varjanu!

Bog mi daš pokoj vječni!

K neštošnim odnošajem u občini Po
mjan. Među najzajednije občine Istra
spada bez dobitne nezadru občine Pomjan.
Njomi su upravljali dugi niz godina pri
stase talijanske stranke u Kopru, napose
gospodari Gugnac (Gunjac), koji je občini
glasoviti Gugnac (Gunjac), koji je občini
privatio - no - rub propasti. Bez škola, bez
česta i putova, bez valjanih vodnjaka čami
ono, ubogo pučanstvo u tijini neznanča
Ako je štograd naučilo, to je većinom zlo
od italijanske gospode u Kopru, koji su
svakom prigodom, osobito kod raznih izbora
nastojali, da ono pučanstvo dujevno pokvare
strahovanjem, mitom i varkom.

Zadnje tri godine bijaše na upravi
domaća slovenska stranka, kojoj su na
rodni protivnici stavljalj svakojake za
prijeke tako, da uz nevjeste i nemar
pojedinaca nije moglo sa upravom ni na
prije u natrag. Pošto njoj je izteka
prije pol godine rok vladavine, razpisala
je občinska izbora i pobjedila opet pro
tivnike u svu tri tjele. Nu to nebijala
pravo na zemaljskom odboru, ni domaćim
občinskim i bezobzivno latile ovoga posla.

Izvješće kotarske gospodarske i zadruge
u Krku. Jočer primili smo obširno izvješće
o djelovanju kotarske gospodarske zadruge
u Krku, koje čemo u budućem broju pri
obćiti kano prilog.

Izpravak. Pometnjom slagara nosi
zadnji broj našega lista brojku 42, a mo
rali bi biti 41, što ovim izpravljamo.

Prenos mrtvih ostanka dvojice sli
venskih velikana iz Bača u Biograd odnosno
u Ljubljani. Due 10. t. m. u 2 sati povje
podne izkopani su na groblju sv. Marks-a,
iz grobova smrtnih ostatečaka Vuka Stefanovića
Karadžića i Bartolomeja Kopitara. Pri
tom svetčanom činu zastupljeni su: srbsku
vladu poslanik Mihajlović sa svojim oso
bijem; srbsku akademiju učenika bivši mi
nistar predsjednik Stojan Novaković, drž
avjetnik u miru Gjorgjević i dr. savjet
nik Nešić; visoku školu dekan filozofskog
odjela prof. Stojanović; grad Biograd pred
sjednik Rasić; austrijsko ministarstvo na
stava dvorski savjetnik dr. Keser; grad
Beč načelnik dr. Lueger. Češki pred
sjednik dr. Lazar; Slovenski dvorski sa
vjetnik Štrelje i zastupnici Einstpieler, Kralj,
Žičkar i Žitnik; Becki akademiju znanosti
dr. Jagić; a mnogobrojni ina slavenska
državni i zastupnici na groblju, blagoslovjeni
su liesovi s ostancima. Blagoslov smrtnih
ostanaka Kopitar-ih obavio je slovenski
zastupnik Einstpieler uz asistenciju zast
upnika Kreka, Žitnika i Žitnika, a ostanke
Vukove opozao je sveštanički dr. Štefan
Šuklja sve prisutne oficijelne zastupnike
raznulj korporacija, a za tim je Stojan No
vaković rekao spomen-slovo u čast Kopi
taru, a docut na bečkom svećništu dr.
Matej Murk, u čast Vuka Karadžića.

Pošto je slavensko pjevačko društvo
odjavljalo dva zahteva zbra, dignuti su
dragoceni liesovi na mrtvačku kolu, te su
u pratinji mnogobrojnih kocija odvezeni na
nesrećno občini. Ostau li na upravi sa
dašnji upravitelji i bude li se njim dopu
stilo, da provajaju nove izbore, bojimo
se, da će doći u onoj občini d' nemira
i izgrada, takvih nismo jošte imali u Istri.
Mi činimo, već sada odgovornim one, koji
podzastupaju one stajne u Pomjanu, a naše
zastupnike u Baču molimo, da traže od
ministarstva neka se dada "čas" obavje
štiti o činjenicama, naveđenim proti sadašnjim
upraviteljima, navedenim proti sadašnjim
načelima podređenoj vlasti, da uredi nesnosne
odnose u Pomjanu. Tamo vrije silno i
nedao Bog da započne kipiti.

Izjava. Slavensko kršć. narodne sveze.
I. Mi hoćemo ustrajati u parlamen
tarne vedi, sudjelujući da se uspostave
redovite parlamentarne prilike, te čemo
također pristupiti u jednu statutarnu or
ganizaciju desnice, osnovanu na temelju
ravnopravnosti, u sjegurnom očekivanju,
da će nas ista pomagati pri praktičnom
izvedenju temeljnih načela, sadržauju u
programu "slav. kršć. nar. sveze", koja
se ne kose s osnovom adresate.
II. Namjerni smo također pogamat
vladu, ali ipak možemo to jedino pod uslo
vom, da se ista vlada izjavlji, da će vla
dati u duhu vedi, te da će, bez oklju
vanja, obzirom na aktualne potrebe na
roda od nas zastupanjih, na administrativ
nom polju preduzeti mjeru, koja bi bila
kadro stvoriti u nami uverenje, da je
vlada došla do jake odluke, da će na sv
akom polju javnoga rada ostaniti dosa
danje nedostatak.

B eč, 1. oktobra 1897.

Glavna skupština Bratovčine hrv
atskih ljudi u Istri. Prekoso za današnji
broj stiglo nam je iz Kastva izvješće
zadnje glavne skupštine naše "Bratovčine"
koje čemo po mogućnosti u cijelosti pri
obćiti u broju od danas osam dana.

Popravak. U zadnjem broju priobćili
sмо viest o promjeni svećenstva u krčkoj
biskupiji, gdje je glasilo, da ide Č. g.
Bonifacij u Novoj, dočim bi moral gla
siti, da ide u Šupetarsku na Rabu a Č. g.
M. Maračić u Novoj, što ovim izpravljamo.

Osjećajavajući društvo proti nezgod
dam sa sjelom u Trstu pripravlja se k
izboru novoga predsjednika. Dotični odbor
razpoloži juče glasovnicu po pošti. Ove
valja izpuniti i poštom natrag poslati.
Gospodari i radnici, koji su podržani
osjećajuranju proti nezgodam i imadu pravo
izbora, ako nedobiju glasovnicu neka je
najdalje do 23. t. m. reklamiraju. Talijani
Primori, osobito oni Trsta napišu sve
sile, da dodje što više njihovih u pred
sjedništvo dočim prepričamo mi naše
mature, koji će imati i srca i ljubavi za naša
ljude u slučaju kakve neštete ili nezgode.

Preporučamo osobito našim drugovom,
hrvatskim novinama u Dalmaciji, da bi se
ozbijljivo i bezobzivno latile ovoga posla.
Izvješće kotarske gospodarske i zadruge
u Krku. Jočer primili smo obširno izvješće
o djelovanju kotarske gospodarske zadruge
u Krku, koje čemo u budućem broju pri
obćiti kano prilog.

Izpravak. Pometnjom slagara nosi
zadnji broj našega lista brojku 42, a mo
rali bi biti 41, što ovim izpravljamo.

Prenos mrtvih ostanka dvojice sli
venskih velikana iz Bača u Biograd odnosno
u Ljubljani. Due 10. t. m. u 2 sati povje
podne izkopani su na groblju sv. Marks-a,
iz grobova smrtnih ostatečaka Vuka Stefanovića
Karadžića i Bartolomeja Kopitara. Pri
tom svetčanom činu zastupljeni su: srbsku
vladu poslanik Mihajlović sa svojim oso
bijem; srbsku akademiju učenika bivši mi
nistar predsjednik Stojan Novaković, drž
avjetnik u miru Gjorgjević i dr. grad Bi
ograd predsjednik Rasić; Becki akademiju
znanosti dr. Lazar; Slovenski dvorski sa
vjetnik Štrelje i zastupnici Einstpieler, Kralj,
Žičkar i Žitnik; Becki akademiju znanosti
dr. Jagić; a mnogobrojni ina slavenska
državni i zastupnici na groblju, blagoslovjeni
su liesovi s ostancima. Blagoslov smrtnih
ostanaka Kopitar-ih obavio je slovenski
zastupnik Einstpieler uz asistenciju zast
upnika Kreka, Žitnika i Žitnika, a ostanke
Vukove opozao je sveštanički dr. Štefan
Šuklja sve prisutne oficijelne zastupnike
raznulj korporacija, a za tim je Stojan No
vaković rekao spomen-slovo u čast Kopi
taru, a docut na bečkom svećništu dr.
Matej Murk, u čast Vuka Karadžića.

Pošto je slavensko pjevačko društvo
odjavljalo dva zahteva zbra, dignuti su
dragoceni liesovi na mrtvačku kolu, te su
u pratinji mnogobrojnih kocija odvezeni na
nesrećno občini. Ostau li na upravi sa
dašnji upravitelji i bude li se njim dopu
stilo, da provajaju nove izbore, bojimo
se, da će doći u onoj občini d' nemira
i izgrada, takvih nismo jošte imali u Istri.
Mi činimo, već sada odgovornim one, koji
podzastupaju one stajne u Pomjanu, a naše
zastupnike u Baču molimo, da traže od
ministarstva neka se dada "čas" obavje
štiti o činjenicama, naveđenim proti sadašnjim
upraviteljima, navedenim proti sadašnjim
načelima podređenoj vlasti, da uredi nesnosne
odnose u Pomjanu. Tamo vrije silno i
nedao Bog da započne kipiti.

južni, odnosno državni kolodvor, od kuda su većnjim vikonom pokojnici prevezeni i to Kopitar u Ljubljani, a Karadžić u Biograd.

Poziv na preplatu!

Složio sam opet u rukopisu foliju gradiva, da se lijepe knjige i obsegom sadržajem opremi i u svijet poslati možda.

Knjiga će nositi naslov: „Duhovni govor o djelu našeg otkupljenja“. Djealo to našega otkupljenja i spaša bilo je svrhom utjelovljenja Sina Božjega a naš kočnači cilj, pa je stoga svakomu potrebito, da čim više o tomu razmislji, ter na svoju vječkovitu sreću i spaš upotrijebi. Ja sam to djelo našega otkupljenja obradio u formi prikladnih predika za nedjelje i blagdane. Niz tih predika vrće se od prie nevjede Adventa do Spasova, odnosno do Dubrova i presv. Trojstva; obuhvaća dake vrieme božično, krtičeno i uskrsno. Osim toga imatiću knjigu „Dodatak“, u kojem je napisano nekoliko Marijinih prigodnih predika, pa sam uvjeren, da će mnogima dobro poslužiti. Svih ukupno govora ima 55.

Buduć će knjiga obsegom svojim biti veća od svih do sad po meni izdanih knjiga naime 28 tiskanih araka, to će i troškovi biti znatno veći, pa zato nek se njeko ne čudi, što će i cijena biti veća, naime 1 for. 80 novč. zajedno sa poštarnicom, dake 6 novčića po arku, a to sigurno nije mnogo. Da li će paket sadržaj knjige odgovarati toj pridivno većoj cijeni, nek bude za sada prepričkom pretpostavljeno, mi dubrovačka oblast, koja je djelo odobrila.

Pošto se troškovi imaju, dijelomice namiriti prije raspalačavanja knjige, a ja govoroga novca nemam, zato sam slobodan ovim putem zamoliti gospodu i braću, da me blagoizvole preiplatom ili bar predbrojkom u tom poslu potpomoći. Knjiga će pravovremeno, bez daljnje troškova, prisjetiti u ruke mojim preiplatnicima i predbrojnicima.

S tim otvaram preplatu na „Duhovne govore o djelu našeg otkupljenja“.

Ivan Bećić,
župnik u Aljmašu i prisjednik duh. stola.
z. p. Dalj u Slavoniji.

Pripremljano.

Častnomu gospodinu

don Čedomilju Korbaru

kapelaru kod
Sv. Marije od Zdravlja.

Vi se, gospodine, već odavna titrate našim poštenjem i izrabljivate našu utrpljivost.

Vi ste ono neke večeri — valjda u mutnoj hori — rekli, da nema u našoj četi niti jednoga poštenoga čovjeka, niti jedne poštene žene; župani da su „hule, lopari, tator“.

Pred dvije nedjelje rekli ste ispred oltara, da smo mi podpisani sinovi županah i ključarah crkve Sv. Marije od zdravlja ukrali crkvenu vunu, te ju prodali i kao da Vam to nije bilo dosta, ocrnili ste nas pred g. župeupraviteljem kao najveće lopove.

Cini se, da Vam je klevetanje prešlo u krv!

Sada, kada nema više ovđa veležaljnog i objavljenog g. Vrbke, da se i nadaje blatom na njega nabacivati; sada kada ste pred presvetijim biskupom — na veliku radost prisutnih šarenjaka — de-nuncirali zaštožnog kapelana g. Maglića, da drži u sobi sliku Strossmajerovu (velikog li zlodjina!) po Vas bivšeg Magjarijanu a sada šarenjaka daksak!); sada Vam se protišlo izigrati svu jed i na ovo mirno pučanstvo.

* Tiskamo po cieniku i bez kakve odgovornosti. Op. Uved.

Sve strojeve za poljodjeljstvo i vinogradarstvo

Cijene iznove snižene

PREŠE ZA GROŽĐJE, DIFERENCIJALNI SUSTAV.

Ovaj sustav preše ima najveću tiskajuću moć od svih drugih, ma kojih mu drago bilo preša.

Preše za masline, hidrauličke preše, štrcaljke proti peronospori, Vermorelov sustav; ove moje štrcaljke su poznate kao najbolje i najestinije: automatične štrcaljke: mastilnice sa spravom za maliči jagode, preše za sieno, triere itd. tvori u najboljem proizvodu

IG. HELLER, BEC

II/2 PRAETERSTRASSE 49 — Cijenike i slijedobne gratis! — Traže se zastupnici! Čuvati se kontrafakcija!



Gospodine! ako Vam Vaše poštanje nije sašlo — kao što Vam je žalboće tijedan, ali niste čekali dovršku, da pred sudom dokafe, koliko je temeljito ono, što ste Vi, tolikom sigurnoće ispred olata božjega tvrdili.

Vi ste, gospodine, onomadne hvalili, da sva zasluga idu Vas, što je sva naša četa glasovala za, tijecog „Laganju“. Kazali ste da pate, da pošto „Nada Sloga“ nije proslavila to, tobože Vaše junacstvo, a Vi, dete u drugi tabor. Tako, dakle?

Vi ste dakle onda samo i interesna za nas, glasovali! Dobro je, da se i to znade!

Gospodine! ako Vi mislite, da dete ma, i jednog od nas u svoje zamke upleti, kruto se varate; to, Vam po nama poručuje, ova hrvatska četa i Sveta Marija njezina Kanfanar!

Sv. Marija od Zdravlja dne 8. oktobra 1897.

Anic Šergić

občinski poslovnik.

Ante Lupetić.

Na prodaju grede i dužice.

Podpisani javlja ovim sl. občinstvu, osobito graditeljem i baštarom, da ima na prodaju:

1) 1000 komada gredah
svake debeline i duljine uz veoma nizku cijenu. Greda je ujele i smrke.

2) Dužica za bacvare
smrakovih i jelovih svake vrste.

Naručbe prima ustmeno i pismeno.
Anton Medvedić
trgovac lesom

Klana (Istra).

Železnato vino

prosklonjenoga, zanesljivoga
učinka, ima u sebi lečivo
probavljivo selenat preparat
kateri učinkuje pri slabotici,
omam, na romanjanku, kriču
i na sivih trpičih osobah,
priporodljiv posebno, tudi za
slabotice, bledu, otroke.

Deset gramov tečnog preparata ima u sebi 25 miligramov
železnatega klinika, 100 miligramov želenatove
kalcijevog drvenca.

Lekarnar Piccoli v. Ljubljani jamči te
činaceno, amerski jed
nuko sečavo, potrežno po Kemčini rakrojki dr.
Hagerja u Frankobrodu na Odri in prof. Balt.
Knapitscha, zaprištenega sodniškega kemika
v Ljubljani.

Steklenica imajuća po litri vela 1. gld., 4 polilitrica
steklenice 3 gld. 60. kr., franko s poslano vred 4 gld.

Klesarska radionica.

Podpisani časti se javiti p. n.
občinstvu, da je u Voloskom — Cer-
nikovica — otvorio

NOVU KLESARSKU RADIONICU.

Isti preuzimaju naručbe svih u klesarsku struku zasjecajućih radnja iz svakovrstnog kamena i mramora, te obavljaju iste na zahtjev po načrtu točno i sigurno; izrađuju također na zahtjev crkvene stvari: žrtvenike, spomenike itd. Naručbe obavljaju uz najniže cijene brzo i točno, te se preporuča p. n. občinstvu za mnogeobrojne naručbe.

Volosko, 26. jula 1897.

François Ferlan
Volosko-Cernikovica.

Prave bruske ŠUKRNE ĆIVARI

Jedan osoper fer. 3-10 iz dobre
3-10 m. dug, de-
stastan za muž-
ke odjela steji
samo

for. 3-10 iz dobre
4-10 iz dobre
4-5 iz bolje
7-7,5 iz fine
9-10 iz najfinije
10-10 iz još najčešće

jedan osoper za crnc salonska odjeća fer. 10.

Tvari za gorsje kapete, Boščane, Peruviane,

Deškine, Tvari za državne i željezne

navalke, najnajja, Kampanarske i Cheviste itd.

razaslije uz tvorničke cijene kao čvrto; solidno

i vrlo dobro poznato

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu

HICMOK ŽILINA, Francie. Posluži vjerne smrke.

Poslov. /P. n. občinstvo upozorje, da opse-

biti na to, da stoje tvari mnogo male, aksa-

je u izravne naravi nego li se, kako se pošte-

dovanjem izgovara naravi. Tvrda Kiesel-Am-

-hof, n. Brno, raspoljuje, sve tvari

su pravne tvorničke cijene bez obilje, što ga daju

krajnjim, koji ihki silice privatnim strankama.

Škalidje ITR. Kiesel-Amhof u Brnu